

Nyhetsbrevet

Vi Resenärer

ISSN 2002-3103

På resenärernas sida i snart 30 år

2022-12-20 Nr 34

Svårt få plats till Dalarna under helgen

Turister på väg till dalafjällen byter här i Mora från tåg till buss. Men alla kommer inte med då tåg och bussar körs efter vanlig tidtabell.

Foto: Arkivbild Vi Resenärer

Stora problem med pendeltågen

MTR har problem med pendeltågen i Stockholm. När detta skrivs är alla tåg Bro -Tumba inställda på grund av personalbrist. Resenärer till och från Nynäshamn måste byta tåg i Västerhaninge.

Foto: Vi Resenärer

En miljard kronor till länstrafiken

Den skattesubventionerade länstrafik får en miljard kronor för att täcka de inkomster som försvann under pandemin.

God Jul och Gott Nytt År

önskar vi Er alla

Idégruppen Vi Resenärer

Bussbranschen vill göra det enklare att ersätta tåg

Med anledning av att Trafikverket lägger om till ett nytt digitalt planeringssystem den 11 december finns det risk för kraftiga störningar i tågtrafiken i Sverige. Med anledning av detta skriver nu Sveriges Bussföretag till Transportstyrelsen där man varnar för att de förväntade störningarna i tågtrafiken inte som tidigare självklart kan lösas genom ersättningstrafik av bussar.

I brevet efterlyser Sveriges Bussföretag stöd av Transportstyrelsen för att ändra de regelverk som nu hindrar en tillräcklig bussersättning så att andra, liknande kriser kan mötas med stöd av bland annat busstrafiken.

Möjligheten att bistå samhället krockar med de regelverk som finns för kör- och vilotider gällande busstrafik. I brevet uppmanar Sveriges Bussföretag myndigheten att tillsammans med branschen driva på frågan om ett möjligt undantag i EU:s kör- och vilotidsförordning för ersättningstrafik med buss på samma sätt som idag gäller för annan vägtrafik vid särskilda händelser till exempel snöröjning.

- Vi menar att man i situationer som denna, med befarade stora samhällsstörningar och risker för resenärer att bli strandsatta i svåra omständigheter, borde kunna tillåta införande av generellt undantag för ersättningstrafik med buss, menar Marcus Dahlsten, VD Transportföretagen.

Brist på bussförare

Bussbranschen har stor brist på förare, både efter pandemin och på grund av en hög medelålder bland landets bussförare. 4 av 10 bussförare är idag över 60 år och stora pensionsavgångar väntar. Branschen har också svårt att anställa yngre förare, då europeiska regelverk har snåriga regler för just unga bussförare. - Vi får nu rapporter från våra medlemmar om att många tåg-

företag hör av sig och vill beställa bussar för ersättningstrafik. Samtidigt är december traditionellt en månad då många bussföretag kör mycket trafik till fler evenemang. Våra medlemmar vill självklart hjälpa till och kör så mycket de kan, men mot bakgrund av de tidigare problem som har lyfts med

förarbristen och kör- och vilotider, kan det bli svårt att möta efterfrågan här och nu, säger Anna Grönlund branschchef Sveriges Bussföretag, ett av förbunden i Transportföretagen inom Svenskt Näringsliv.

Under det svenska ordförandeskapet i EU första halvåret 2023 är det aviserat en översyn av EU:s körkortsdirektiv.

- Vi har tidigare belyst vikten att förändra körkortregelverket. Det behövs en sänkt bussförarålder så att åldersgränsen för yrkesförare av både buss- och godstrafik blir lika. Vi behöver också ta bort den så kallade 50-km gränsen för unga bussförare så att de kan schemaläggas och köra den trafik som bedrivs – 50-km gränsen innebär att unga bussförare bara får köra linjetrafik där linjen är kortare än 50 km och den är en del i ett europeiskt regelverk som är anpassat för länder inom EU med andra avstånd och villkor än Sverige säger Anna Grönlund. Hon tillägger:

- Denna regelförändring skulle få stor effekt på förarbristen, och det vore önskvärt om myndigheten kan stödja oss i pågående europeiska diskussioner i frågan, säger Anna Grönlund, branschchef för Sveriges Bussföretag.

Tar flyget nästa gång?

Debattinlägg. De allra flesta tåg verkar ha gått enligt tidtabell den första dagen med den nya tidtabellen. Men två långväga tåg ersattes med buss nämligen Stockholm-Sundsvall med avgångstid 16.21 och med en beräknad försening till Sundsvall på 2 timmar och Stockholm-Östersund 16.59 med beräknad ankomst till Östersund 01.48, försening knappt 4 tim.

När hissen inte går!

SL Hemsida. Årstaberget: Hissen mellan plattformen och biljetthallen är avstängd sedan 2022-12-15 på grund av tekniskt fel.

Du som är i behov av hiss kan gå av vid Stockholm City. Därifrån tar du tunnelbanans röda linje 13 mot Norsborg till Liljeholmen där du byter till tvärbanan 22 mot Sickla.

Första körningen i Sverige för finska VR

VR Sverige Pressinfo 2022-12-14. Idag meddelades att ny operatör för Tåg i Bergslagen blir VR Sverige AB. Kontraktet startar i december 2023 och är ett 10-årskontrakt med option på ett extra år. Detta är det första kontraktet som VR i Sverige tilldelats efter att VR i Finland förvärvade bolaget 1 juli i år.

Kontraktsvärdet för hela perioden uppgår till 3,9 miljarder kronor och engagerar ca. 200 anställda. Trafiken kommer att bedrivas med de befintliga tågen, som tillhandahålls av beställaren, men dessa kommer delvis att ersättas med nya tåg under 2023. En ny depå för tågen planeras att byggas i samband med att kontraktet startar.

– Att vinna ett kontrakt av denna storlek och betydelse är ett bevis på att vi har ett erbjudande som trafikhuvudmännen uppskattar. VR i Sve-

rige har kommit långt inom digitalisering och det kommer att märkas i detta kontrakt, säger Topi Simola, tillförordnad vd för VR Sverige AB.

Tilldelningsbeslutet kan överklagas fram till tio dagar efter det att det har offentliggjorts.

En miljard i stöd till kollektivtrafiken

Trafikverket Pressinfo 2022-12-13 I somras beslutade regeringen om ett tillfälligt, riktat stöd på en miljard kronor till de regionala kollektivtrafikmyndigheterna, för minskade biljettintäkter på grund av covid-19.

Samtliga regionala kollektivtrafikmyndigheter har ansökt om stöd; nu har Trafikverket fattat beslut om fördelningen av stödet.

Kollektivtrafiken har ansökt om 1,2 miljarder kronor men får en miljard. Trafikverket ska därför sätta ned ersättningen med samma procentsats för samtliga regionala kollektivtrafikmyndigheter som ska ges ersättning.

Den procentuella neddragningen medför att

respektive myndighet får cirka 86 procent av vad de har ansökt om.

– Syftet med ersättningen är att säkra transportsystemets tillgänglighet även i tider av påverkan från utbrottet av covid-19, säger Lennart Kalander, avdelningschef Nationell planering på Trafikverket. Kollektivtrafiken har kunnat fortsätta i tillräcklig omfattning för att undvika trängsel och på så sätt har ökad smittspridning undvikits, men det har blivit en ökad kostnad som nu ersätts.

Resenärerna måste få påverka tidtabellen

Idégruppen föreslår. Vid planering av vissa infrastrukturprojekt som en ny tunnelbanesträckning inhämtas synpunkter från allmänheten. Region Stockholm skriver på sin hemsida. "När ny infrastruktur ska byggas är det viktigt att hålla allmänheten informerad och samla in synpunkter under planeringstiden". Det är inte lätt för allmänheten att ha synpunkter på hur en ny tunnelbanelinje ska byggas.

Däremot har resenärer och bilister synpunkter

på själva trafiken som tidtabell, komfort mm.

Vi Resenärer föreslår att den skattesubventionerade kollektivtrafiken ska ge resenärerna möjlighet att lämna synpunkter på en ny tidtabell i god tid innan den införs. Det kan ske genom anslag i tåg och bussar, genom information på myndighetens hemsida samt på närliggande bibliotek.

Snälltåget möter julresenärerna med nya vagnar

Snälltåget Pressinfo 2022-12-10. Efterfrågan på tågresor mellan Malmö och Stockholm är stor, inte minst under jul- och nyårshelgerna - vilket är glädjande! För att möta efterfrågan, har vi på Snälltåget hyrt in vagnar som vi under kommande månad kommer att låta våra kunder få vara med och utvärdera. Är våra kunder och vi själva nöjda med vagnarna kommer vi att behålla dem.

De nya vagnarna har både kupéer (som på bilden) och salonger. Kupéerna går att köpa som egen kupé - perfekt för familjen och för den med många julklappar. Du kan köpa egen kupé på Snälltågets alla avgångar Malmö - Stockholm under perioden 21 december - 8 januari.

Vagnarna kommer från Tyskland och har genomgått en stor renovering 2016.

Foto: Snälltåget

Resenärerna skriver till Regeringen!

Resenärerna Pressinfo 2022-12-09.

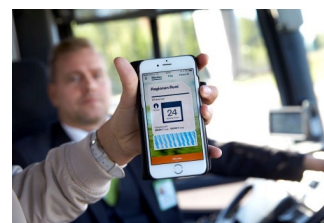
Bäste Andreas Carlson, stort grattis till jobbet som infrastrukturminister!

Vi skriver till dig för att lyfta en fråga som borde ligga överst på ditt bord: att göra det lättare att resa kollektivt mellan olika platser i Sverige.

Det handlar kort och gott om att ställa krav på harmonisering av kollektivtrafikens söksystem, biljettsystem, skyltning, etcetera. Inget orimligt krav i ett land som Sverige, där bilresandet sedan länge är förenklat; den ena bensinmacken är den andra lik och vägmärkena standardiserades för hundra år sedan. I kollektivtrafiken däremot tvingas resenärer fortfarande sätta sig in i nya regler, prisplaner och biljettappar för varje ny region de reser i. Den digitala utvecklingen har verkligen möjliggjort ett smidigt resande för den som behärskar tekniken, har en modern, uppdaterad mobiltelefon, men exkluderar den som av olika skäl inte riktigt kan ta till sig all digital teknik eller är sällanresenär.

Många resor är inte dagliga pendelresor utan fritids- och inköpsresor. De är ofta längre och då över regiongränser där krånglet med olika biljettsystemen gör att många väljer att ta bilen. Om fler av dessa resor kunde göras kollektivt så vore det energieffektivt och en vinst för både miljö och klimat. Att resa kollektivt ger också hälsovinst.

Frågan om ett nationellt biljettsystem i kollektivtrafiken är inte ny. 2020 kom utredningen "Ett nationellt biljettsystem för all

kollektivtrafik", vars konkreta förslag inte togs vidare. Risken är nu att mycket litet händer om inte regeringen och du, i egenskap av infrastrukturminister, tar tag i frågan, **då flertalet regioner och deras trafikbolag inte ser något intresse av att samarbeta.**

Någonstans på vägen är det viktigt att fråga sig vem kollektivtrafiken är till för: är den till för regionerna och kollektivtrafikbolagen eller för resenärerna? Om svaret är resenärerna, så hoppas vi nu på att regeringen ser värdet av att göra det lättare att resa kollektivt från dörr till dörr, tvärs över landet.

En väg framåt är att standardisera söksystem, biljettregler, bokningssystem, terminologi och skyltning. Ett intressentstyrt standardiseringsarbete via SIS skulle garantera att alla med intresse i frågorna kan delta med sin expertis och att konsument-/resenärsperspektivet finns med. Vi skulle gärna diskutera de här frågorna med dig och ber därför om ett möte.

Resenärerna är riksorganisationen för kollektivtrafikens konsumenter.

Gräv ned prestige och börja samarbeta!

Debattinlägg Jonas Friberg. Vad är det med dessa två orter då? Jo det är platser där det är alltför tydligt hur svenska Kollektivtrafikorganisationer och företag misslyckas i att samverka. Och då menar jag inte mötas och prata utan åstadkomma saker. Det är för mig som resenär pinsamt att man inte kan komma överens om basala saker som pensionärsregler och barnregler. Det jag skulle önska var att man också kom överens om biljettsamarbeten.

Låt mig exemplifiera. I Arboga är det så att lite förenklat vartannat tåg är ett Mälartåg och vartannat ett SJ Regionaltåg. Målfartyget startar i Örebro eller Arboga och tar sig till Stockholm och ibland Uppsala via Eskilstuna och Strängnäs. SJ tågen startar i Göteborg eller Hallsberg och tar sig via Arboga till Västerås och Stockholm. Mälardalstrafik som är huvudman för Mälardagen har ordnat samarbete för sitt Movingo-kort med SJ så pendlar man regelbundet under en period är det en ok lösning. Men idag är Distansarbete mycket mer vanligt än före Corona och då åker man oftare på vanliga köpta biljetter och se det finns det inget samarbete kring. Är det ett problem då? Ja för Mälartåg är ju inte direkt något man vågar ställa klockan efter och har man köpt en biljett till ett sådant t ex deras RegionExpress med som efter Eskilstuna kör direkt till Stockholm så gäller biljetten bara på det tåget. MEN det händer och det är inte sällan att Mälartåg ställer in och

ibland med sjukt kort varsel. Där står man med sin Mälartågsbiljett och nästa möjliga tåg är ett SJ tåg. Måste köpas ny biljett och måste reklameras Mälartågsbiljetten. Att de här företagen inte tänker kund är ju rätt uppenbart.

Till Uppsala är det nästen ännu mer parodi. Till Uppsala från Stockholm finns tre olika tågssystem. SJ kör kommersiellt med Uppsala-Pendeln sedan 30-40 år tillbaka. Där gäller enbart SJ biljetter och SJ regler. Mälardalstrafik kör Mälartåg som är en trafik med trafikplikt och upphandling. Där gäller endast Mälartågs biljetter och regler - de har bl.a. ingen pensionärsrabatt alls!. Mälardalstrafik ägs bl.a. av SL och UL som också kör det tredje tågssystemet - SL Pendeltåg tillsammans, där gäller SL, UL och Arlandabanans regler. Den senare är ren myndighetstrafik och vi passerar ju den gräns Axel Oxenstierna drog söder om Knivsta på 1600-talet och då blir det lite "spåavgift" och vill man kliva av på Arlanda gäller förstås skatt till Arlanda Express. De två senare tågssystemen körs dessutom av samma företag, MTR.

Kunde man önska att prestige grävdes ned? Att man satte sig ned och på riktigt försöker harmonisera det här? Börja med regler och sedan med biljettsamarbete för t ex en ort som Arboga.

Vad händer med MTRX?

MTR har inlett en översyn av MTRX för att utforska framtida strategiska alternativ – inklusive en potentiell avyttring. MTRX kör sedan 2015 snabbtåg mellan Stockholm och Göteborg.

MTRX lanserades 2015 med en övertygelse om att tågresande gick att göra på ett bättre sätt. Under de senaste sju åren har vi bevisat att det går att göra precis det. Med innovationskraft och starkt engagemang från alla medarbetare har MTRX lyckats erbjuda smartare resor med kunden i centrum, säger Henrik Dahlin, vd MTR Nordic.

Några exempel på detta är att MTRX introducerat biljettlöst resande och automatisk förse-

ningsersättning för tågresenärer i Sverige, varit punktligast på sträckan Stockholm-Göteborg fem år i rad, blivit utsedd till Sveriges bästa tågbolag sex år i rad samt rankats som en av Sveriges tre mest innovativa företag av Svenskt innovationsindex

- Jag är otroligt stolt över vad teamet på MTRX åstadkommit under de första sju åren. Under tiden som processen pågår så fortsätter vi att driva utvecklingen av tågbranschen framåt genom att utmana gamla sätt att tänka och att ge våra kunder samma fantastiska service som alltid, säger Henrik Dahlin, vd MTR Nordic.

Foto: Vi Resenärer

Platsbrist ger ökad biltrafik på hala vintervägar

Debattinlägg Trafikverket varnar för att ge sig ut på vägarna under jul- och nyårshelgen. Det är en olycksdrabbad helg och i genomsnitt omkommer 13-14 personer denna helg varje år.

Ett trafiksäkert alternativ till bilen är tåget och bussen. Problemet är att kollektivtrafiken inte anpassar tider och utbud till efterfrågan. Man kör efter den vanliga tidtabellen och med vanligt antal sittplatser. Det ligger närmare till hands att dra in turer än att öka turtätheten och därmed möta efterfrågan.

Ett exempel på detta är SJs trafik Stockholm-Mora på den stora resdagen, fredagen den 23 december.

Den populära avgången 09.44 med anslutningar till Sälen och Grövelsjön är slutsåld i både första och andra klass. Avgången 11.44 är slutsåld i första klass och avgången 13.42 i

andra klass. Alla avgångar till Sälen och till Grövelsjön är helt slutsålda.

Det finns som synes inget alternativ till bilen för många resenärer.

Turistorganisationerna i Dalarna måste sätta sig ned SJ och utforma en trafik som gör det möjligt att åka säkert och miljövänligt till Dalarna.

Ge förare och resenärer önskad trygghet!

Debattinlägg Pendeltågen i Stockholm består av två fordon. I det främsta finns föraren och i det andra en tågvärd. Det går inte att gå mellan de två fordonen. Ett fullsatt tåg har över 1 500 resenärer.

Tågvärden sköter dörrstängningen i de båda fordonen från en lokförarhytt i det andra fordonet. Enligt uppgift tillåter inte facket att tågvärden rör sig bland resenärerna.

SL och MTR har beslutat att ersätta tågvärden med kameror så att de inte behövs för skötseln av dörrarna.

Beslutet har mötts av omfattande protester. Enligt tidningen Mitt i Stockholm har många lokförare sagts upp sig då de inte anser sig kunna ta över det ansvar som enmansbetjäning innebär.

– Det är inte att övervaka dörrarna som är problemet, utan att man är ensam om något händer, säger en lokförare till Mitt i Stockholm.

Det nya styret i Region Stockholm har pausat omläggningen men den lär komma.

Vad händer om en resenär i det andra fordonet svimmar eller om det uppstår bråk? I båda fallen är det upp till medresenärerna

att ingripa. Var finns det hjärtstartare?

Som daglig SL-resenärer måste man fråga sig hur SL prioriterar. De flesta tunnelbane- och pendeltågsstationer är bemannade med minst en person som har till uppgift att sälja biljetter. Det är en service som de allra flesta resenärer inte längre behöver. Om SL inte vill ha obemannede stationer så kan de förses med kameror i stället för pendeltågen.

Vi resenärer vill ha trygghet ombord på pendeltågen och förare som vill köra tågen och som känner sig trygga.

Foto: Vi Resenärer

